

OBSAH

Předmluva	9
Předmluva ke III. vydání	10
Předmluva ke IV. vydání	11
Úvod do ortodontie	12
NORMÁLNÍ VÝVOJ CHRUPU A ČELISTÍ	14
Úvod	14
Vývojová stadia ústní dutiny v embryonální době	14
Ústní dutina u novorozence	16
První dentice	19
Růstové pochody v kompletní první dentici	22
Stálá dentice	25
Závěr	29
ETIOLOGIE ORTODONTICKÝCH ANOMÁLIÍ	30
Úvod	30
Rozdělení anomálií podle etiologie	30
Anomálie vrozené	31
Nepravidelnosti v počtu zubů	31
Nepravidelnosti ve velikosti zubů	34
Primární úchytky polohy zubního zárodku	35
Vývojové poruchy čelistí	36
Anomálie dědičné	40
Všeobecné poznámky o dědičnosti při vývoji chrupu a čelistí	40
Dentální dědičné anomálie	41
Čelistní dědičné anomálie	42
Mandibulární progenie	42
Převislý skus	47
Prognatie	49
Některé anomálie okluse	50
Přehled dalších etiologických faktorů vnitřního prostředí	51
Vývojové a růstové síly	51
Vnitřní sekrece	52
Celková onemocnění	54
Poruchy výživy a toxické vlivy	55
Anomálie získané	56
Působení zevních vlivů v embryonálním stadiu	57
Ovlivnění vývoje porodním dějem	57
Vliv způsobu výživy	58

Význam anomálního způsobu dýchání	59
Zhodnocení návykové polohy hlavy ve spánku	60
Polykací děj jako exogenně působící faktor	61
Význam funkce	61
Předčasná ztráta zubů první dentice	62
Vliv poranění nebo onemocnění čelistí a okolí	64
Zlozvyky a návyky	64
Zhodnocení společného působení faktorů vnitřního a vnějšího prostředí	66

ORTODONTICKÁ DIAGNOSA

68

Úvod	68
Anamnesa	68
Vyšetření pacienta	70
Vyšetření všeobecné	70
Speciální vyšetření ortodontické	71
Aspekce a palpace	71
Vyšetření rentgenovými snímky	74
Vyhodnocení nálezu na modelech chrupu pacienta	76
Úprava modelů	77
Měření na modelu	80
Morfologický nálezu a nomenklatura	86
Nepravidelnosti jednotlivých zubů a skupin zubů	86
Nepravidelnosti tvaru zubního oblouku a tvaru čelisti	89
Indexy	90
Apikální base	94
Nepravidelnosti ve vzájemném postavení čelistí	94
Klasifikace anomálií	97
Angleova klasifikace	98
Katcova klasifikace	100
Morfologická klasifikace v chrupu první dentice	101
Cefalometrické vyšetření	102
Fotometrická vyšetřovací metoda	105
Telerentgenové vyšetření	111
Funkční dodatky k diagnostice	117
Svaly žvýkací	119
Svaly mimické	123
Svalstvo jazyka	124
Čelistní kloub	126

ORTODONTICKÁ TERAPIE – VŠEOBECNÉ POZNATKY

128

Význam, odůvodnění a cíl ortodontické léčby	128
Vhodný věk pro začátek ortodontické terapie	131
Přestavba tkání pod vlivem působení ortodontického přístroje	133
Přestavba parodontu při léčení dentálních anomálií	133
Přestavba parodontu a čelistí při léčení mezičelistních anomálií	137
Udržení výsledků ortodontické léčby	138
Anomálie mezičelistní	140
Anomálie skupin zubů	140
Dentální anomálie	141

ORTODONTICKÉ PŘÍSTROJE – POPIS, POUŽITÍ A ZHOTOVENÍ	142
Úvod	142
Fixní ortodontické přístroje	142
Přehled vývoje fixních přístrojů	143
Vestibulárně uložené fixní ortodontické přístroje	143
Linguálně uložené fixní ortodontické přístroje	148
Kombinované fixní ortodontické přístroje	149
Fixní ortodontické přístroje s extraorálním příslušenstvím	151
Fixní přístroje v současné ortodontické terapii	151
Angleův oblouk	151
Poloelastický oblouk	161
Velmi jemné a vysoce elastické oblouky	163
Linguální oblouk	171
Kombinovaný oblouk linguolabiální	173
Fixní přístroje s extraorálním příslušenstvím	173
Závěr	176
Snímací ortodontické přístroje	176
Stručný přehled vývoje snímacích přístrojů	177
Výhody a nevýhody snímacích přístrojů	180
Popis některých typů snímacích přístrojů a jejich použití	182
Šikmá ploška neboli skluzná stříška	182
Dolní rozšiřovací deska	186
Patrová deska a její modifikace	186
Monoblok	199
Elastický monoblok podle Adama	207
Monoblok s U-třmenem podle Karwetzkyho	210
Bimlerův pérový ztvárňovač chrupu	215
Ostatní přístroje pro obě čelisti	217
Vestibulární deska a její modifikace	221
Poznámky o materiálu k výrobě snímacích přístrojů	224
Některé nové laboratorní postupy a materiály ke zhotovování snímacích přístrojů	225
Pomocné ortodontické přístroje a zařízení	229
Nákusná lopatička	229
Ortodontická čapka	231
Mezerníky	232
Dětské protézy	233

EXTRAKCE V ORTODONTICKÉ TERAPII 235

Úvod	235
Stručný vývoj	235
Základní typy ortodontických extrakcí	237
Terapeutické extrakce	237
Základní poznatky	237
Ortodontické extrakce v horní čelisti	239
Extrakce ve skupině premolárů	239
Extrakce frontálních zubů (postranní řezáky)	242
Extrakce molárů	243
Poznámky k extrakci středních řezáků	245
Ortodontické extrakce v dolní čelisti	247
Extrakce frontálních zubů	247

Extrakce ve skupině premolárů	248
Extrakce molárů	249
Poznámka k extrakcím špičáků z ortodontických důvodů	250
Extrakce při léčení mezičelistních anomálií	251
Extrakce u distookluse	251
Extrakce u mesiookluse	252
Extrakce u nedovíravého chrupu	253
Profylaktické extrakce	253
Indikace	253
Metodika	254
Souhrn	254
LÉČENÍ ZÁKLADNÍCH TYPŮ ANOMÁLIÍ	256
Anomálie progenního charakteru	256
Progenní stavy	256
Progenie	261
Pseudoprogenie	265
Převíslý skus	265
Anomálie prognatního charakteru	268
Prognatie	269
Prognatie s distookluzí — II. třída podle Anglea, 1. oddělení	269
Nedovíravý chrup	272
Zkřížený skus	275
Diastema	278
Anomálie kompresivního charakteru	280
CHIRURGICKOORTODONTICKÁ TERAPIE	286
Chirurgickoortodontická léčba dentálních anomálií	286
Diastema	286
Dystopické anomálie horního špičáku	288
Chirurgickoortodontická léčba retinovaných špičáků	289
Chirurgickoortodontická léčba anomálně prořezaných špičáků v horní čelisti	294
Retence různých zubů, další chirurgické zákroky	296
Chirurgická léčba čelistních a mezičelistních anomálií	298
Anomálie progenního charakteru	299
Progenní stav	299
Mandibulární progenie	299
Anomálie prognatního charakteru	304
Nedovíravý chrup vertikální	308
Kortikotomie	311
Umělé rozšíření patrového švu	312
ORTODONTICKÁ PREVENCE	315
LITERATURA	324
REJSTŘÍK	326